

Till värdepappersföretagen
Till värdepappersföretagens holdingsammanslutningar

FÖRESKRIFT OM KONCERNBOKSLUT I VÄRDEPAPPERSFÖRETAG

Finansinspektionen meddelar med stöd av 4 § 2 punkten lagen om finansinspektionen och 24 § 1 mom. lagen om värdepappersföretag följande föreskrift om koncernbokslut. Föreskriften baseras på rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 om sammanställd redovisning (EGT nr L 193, 18.7.1983, s. 1) samt rådets direktiv 86/635/EEG av den 8 december 1986 om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut (EGT nr L 372, 31.12.1986, s. 1) samt rådets direktiv av den 10 maj 1993 om investeringstjänster inom värdepappersområdet (EGT nr L 141, 11.6.1993, s. 27).

1 Räckvidd och tillämpade bestämmelser

Denna föreskrift tillämpas på värdepappersföretag eller holdingsammanslutningar som avses i lagen om värdepappersföretag.

Koncernbokslut för värdepappersföretag och holdingsammanslutningar skall upprättas enligt bestämmelserna i 4 kap. kreditinstitutslagen och finansministeriets beslut om bokslut och koncernbokslut i kreditinstitut och värdepappersföretag (30.12.1997/1376) samt enligt denna föreskrift. Dessutom skall bestämmelserna om koncernbokslut i bokföringslagen och lagen om aktiebolag följas med de undantag som anges i 30 § 3 mom. kreditinstitutslagen.

2 Definitioner

Med **värdepappersföretag** avses ett värdepappersföretag enligt 4 § lagen om värdepappersföretag och ett därmed jämförbart utländskt värdepappersföretag som är dotterföretag till ett värdepappersföretag som beviljats verksamhetstillstånd att tillhandahålla investeringstjänster.

Med **kreditinstitut** avses ett kreditinstitut enligt 5 § lagen om värdepappersföretag samt ett därmed jämförbart utländskt kreditinstitut som utgör ett dotterföretag till det förstnämnda kreditinstitutet och som beviljats koncession att verka som kreditinstitut.

Med **finansiellt institut** avses ett finansiellt institut såsom det definieras i 5 § lagen om värdepappersföretag samt ett därmed jämförbart utländskt finansiellt institut. Företag som i huvudsak äger och/eller handlar med värdepapper anses vara finansiella institut. Som finansiella institut betraktas också pantlåneinrättning som avses i 1 § lagen om pantlåneinrättningar.

Med **holdingsammanslutning** avses ett finländskt eller utländskt finansiellt institut som har ett bestämmande inflytande enligt 1 kap. 5 § bokföringslagen eller 6 § 2 mom. lagen om värdepappersföretag i minst ett finländskt värdepappersföretag och vars sådana ägarkontrollerade företag huvudsakligen är värdepappersföretag, finansiella institut eller tjänsteföretag. Redan när ett enda dotterföretag är kreditinstitut blir det fråga om en holdingsammanslutning enligt definitionen i kreditinstitutslagen.

Finansinspektionen avgör i varje enskilt fall när ett finansiellt instituts ägarkontrollerade företag skall anses vara huvudsakligen värdepappersföretag, finansiella institut eller tjänsteföretag så att det finansiella institutet skall betraktas som en holdingsammanslutning. Vid sin bedömning fäster Finansinspektionen avseende vid bland annat huruvida den sammantagna balansomslutningen för de ägarkontrollerade värdepappersföretagen, finansiella instituten och tjänsteföretagen enligt de senast fastställda balansräkningarna utgör mer än hälften av den sammanlagda balansomslutningen för samtliga ägarkontrollerade företag samt vid huruvida de sammanlagda intäkterna i de senast fastställda resultaträkningarna för de ägarkontrollerade värdepappersföretagen, finansiella instituten och tjänsteföretagen utgör mer än hälften av de sammanlagda intäkterna för samtliga ägarkontrollerade företag.

Med **fondbolag** avses ett fondbolag såsom det definieras i 1 § lagen om placeringsfonder och ett därmed jämförbart utländskt fondbolag.

Med **moderföretag** avses ett moderföretag såsom det definieras i bokföringslagen.

Med **dotterföretag** avses ett dotterföretag såsom det definieras i bokföringslagen.

Med **samföretag** avses ett samföretag såsom det definieras i bokföringslagen.

Med **intresseföretag** avses ett intresseföretag såsom det definieras i bokföringslagen.

Med **tjänsteföretag** avses i denna föreskrift ett företag som huvudsakligen producerar tjänster för ett eller flera värdepappersföretag genom att äga, besitta eller förvalta fastigheter, eller som producerar databehandlingstjänster eller andra motsvarande, till värdepappersföretags huvudsakliga verksamhet hörande tjänster för ett eller flera värdepappersföretag.

Med **företag** avses i denna föreskrift varje bokföringsskyldig enligt 1 kap. 1 § bokföringslagen.

3 Skyldighet att upprätta koncernbokslut

Värdepappersföretag och holdingsammanslutningar skall upprätta koncernbokslut enligt denna föreskrift, om de utgör moderföretag enligt definitionen ovan. På ansökan kan Finansinspektionen bevilja värdepappersföretag undantag från denna skyldighet, om sådan grund finns som avses i 6 kap. 1 § 3 eller 4 mom. eller 3 § bokföringslagen och inget annat följer av 11 kap. 10 § 2 mom. lagen om aktiebolag.

Enligt 11 kap. 10 § 2 mom. lagen om aktiebolag skall koncernbokslut alltid upprättas, om moderföretaget är ett publikt aktiebolag eller ett sådant privat aktiebolag som delar ut medel till aktieägarna, ger penninglån till någon som hör till dess närmaste krets, ställer säkerheter för sådanas förpliktelser eller amorterar på kapitallån som avses i lagen om aktiebolag eller betalar ut gottgörelse på sådana lån.

Ett moderföretag som självt är dotterföretag till ett värdepappersföretag eller en holdingsammanslutning är skyldigt att upprätta koncernbokslut. Undantag kan göras från denna skyldighet endast på sådana grunder som avses i 6 kap. 1 § 4 mom. bokföringslagen, om inget annat följer av 11 kap. 10 § 2 mom. lagen om aktiebolag.

Koncernbokslut behöver inte upprättas om värdepappersföretaget eller holdingsammanslutningen har endast intresse- eller samföretag men inga dotterföretag.

4 Omfattningen av koncernredovisningen

Koncernredovisningen skall innehålla boksluten i moderföretaget och i sådana finländska och utländska dotterföretag som är värdepappersföretag, finansiella institut, fondbolag eller tjänsteföretag, om inte något annat föreskrivs nedan. Också kreditinstitut som är dotterföretag till värdepappersföretaget skall konsolideras i bokslutet.

Boksluten för sådana dotterföretag som inte är värdepappersföretag, kreditinstitut, finansiella institut, fondbolag eller tjänsteföretag konsolideras liksom intresseföretagens bokslut i koncernbokslutet med kapitalandelsmetoden på det sätt som föreskrivs i 6 kap. 13 § bokföringslagen.

Samföretag konsolideras i koncernbokslutet enligt 6 kap. 15 § bokföringslagen i proportion till ägarandelen, om företagen är värdepappersföretag, kreditinstitut, finansiella institut, fondbolag eller tjänsteföretag. I annat fall konsolideras samföretagen med samma metod som andra intresseföretag.

Finansinspektionen kan på ansökan bevilja värdepappersföretaget undantag från skyldigheten att konsolidera dotterföretag i koncernbokslutet, om sådan grund finns som avses i 6 kap. 1 § 3 eller 4 mom. eller 3 § kreditinstitutslagen och inget annat följer av 11 kap. 10 § 2 mom. lagen om aktiebolag. På ansökan kan Finansinspektionen bevilja tillstånd att utesluta ett intresseföretag ur koncernredovisningen, om sådan grund för detta finns som avses i 6 kap. 3 § bokföringslagen. Närmare bestämmelser om uteslutande av dotter- och intresseföretag ur koncernredovisningen och ansökan om dispens finns i Finansinspektionens anvisning 203.25

Ett dotterföretag, intresseföretag och samföretag får uteslutas ur koncernbokslutet utan tillstånd av Finansinspektionen om

- a) dess balansomslutning utgör mindre än en procent av moderföretagets balansomslutning och mindre än 10 miljoner ecu omräknat i mark, och
- b) koncernbokslutet trots att företaget utelämnas ger en rättvisande bild av koncernens resultat och ekonomiska ställning.

I komplexa koncerner avses med moderföretag det moderföretag som ligger närmast dotterföretaget.

5 Innehållet i koncernbokslutet

Koncernbokslutet skall innehålla koncernens resultaträkning och balansräkning jämte noter. I koncernbokslutet skall dessutom ingå koncernens resultaträkning och balansräkning för föregående räkenskapsperiod. Moderföretagets verksamhetsberättelse skall dessutom redogöra för sådana faktorer som påverkar bedömningen av koncernens ekonomiska ställning och resultat och som inte behöver redovisas i koncernresultaträkningen eller koncernbalansräkningen samt för händelser som är viktiga från koncernens synpunkt, även om de inträffat efter räkenskapsperiodens utgång. Har koncernen under räkenskapsperioden förvärvat ett bestämmande inflytande i ett utomstående företag eller avvecklat sitt bestämmande inflytande i ett koncernföretag eller genom fusion övertagit tillgångar och skulder i ett annat företag, skall detta redovisas i verksamhetsberättelsen. Vidare skall uppges det belopp av koncernens fria egna kapital som koncernföretagen enligt bolagsordning eller stadgar är skyldiga att överföra till bundet eget kapital. I dotterföretagets verksamhetsberättelse skall uppges namnet på moderföretaget.

6 Upprättande av koncernbokslut

6.1 Allmänna principer

Koncernbokslutet upprättas som en sammanställning av moderföretagets och dotterföretagens (koncernföretagens) resultaträkningar och balansräkningar och de uppgifter som lämnas i noter och specifikationer till bokslutet.

Koncernföretagen skall om möjligt följa enhetliga redovisningsprinciper och i tillämpliga delar följa Finansinspektionens bestämmelser om bokslut i moderföretag. Ett fastighetsföretag som hör till koncernen får dock låta bli att göra avskrivningar enligt plan i sitt separata bokslut på det sätt som närmare sägs i 5 kap. 12 § bokföringslagen. Om ett dotterföretag tillämpar andra redovisningsprinciper än moderföretaget, skall dotterföretagets bokslut före konsolideringen omräknas att motsvara moderföretagets bokslut.

Principerna för koncernredovisningen får inte ändras utan särskilda skäl. Betydande ändringar i redovisningsprinciperna skall separat meddelas Finansinspektionen innan koncernbokslutet upprättas.

6.2 Eliminering av interna affärshändelser i koncernen

För att underlätta elimineringen av interna affärshändelser i koncernföretagen skall kontoplanen vara så enhetlig som möjligt och de koncerninterna affärshändelserna om möjligt redovisas på särskilda konton i koncernföretagens bokföring.

Om interna fordringar och skulder har upptagits eller omräknats till annan valuta till olika belopp i de olika koncernföretagen, skall det bokförda värdet av fordringar justeras att motsvara det bokförda värdet av skulder innan fordringar och skulder elimineras, varefter omräkningsdifferensen redovisas mot koncernens intäkter eller kostnader.

En uppskrivning som återförts i ett koncernföretags bokföring i samband med att företaget överlätit en uppskriven tillgång till ett annat koncernföretag får i koncernbalansräkningen upptas som en ökning av anläggningstillgångarnas anskaffningsutgift och uppskrivningsfonden till ett belopp som motsvarar uppskrivningen i det överlåtande företags bokföring, om förutsättningarna för uppskrivning fortfarande gäller.

6.3 Eliminering av koncerninterna innehav

Koncernens interna innehav av aktier eller andelar i dotterföretag elimineras genom att anskaffningsutgiften för aktierna eller andelarna i moderföretagets balansräkning elimineras med kapitalandelsmetoden mot koncernens andel av dotterföretagets redovisade egna kapital vid förvärvstidpunkten enligt bestämmelserna i 6 kap. 8 §

bokföringslagen. På ansökan av moderföretaget kan Finansinspektionen ge tillstånd att använda poolningsmetoden enligt 6 kap. 9 § bokföringslagen.

Reserver i koncernföretagen inklusive skillnaden mellan bokförda och planenliga avskrivningar skall i koncernbalansräkningen fördelas på eget kapital och latent skatteskuld, och förändringen av dem skall brytas ned på förändring av den latent skatteskulden och räkenskapsperiodens resultat.

Skatteskulden behöver dock inte avräknas till den del sådan förlust för tidigare räkenskapsperioder har fastställts för värdepappersföretaget som enligt gällande lagstiftning får användas till förlustutjämning.

6.4 Särredovisning av minoritetens andel av koncernens resultat och eget kapital

Minoritetsintressen redovisas separat enligt bestämmelserna i 6 kap. 7 § bokföringslagen.

6.5 Konsolidering av intresseföretags och samföretags bokslut

Intresseföretagens bokslut konsolideras med kapitalandelsmetoden enligt 6 kap. 13 § bokföringslagen.

Ett samföretags bokslut konsolideras i koncernbokslutet enligt bestämmelserna i 6 kap. 15 § bokföringslagen, om företaget är ett värdepappersföretag, kreditinstitut, finansiellt institut, fondbolag eller tjänsteföretag. I annat fall konsolideras samföretaget med samma metod som ett intresseföretag.

6.6 Konsolidering av bokslut i dotterföretag som inte är värdepappersföretag, kreditinstitut, finansiella institut, fondbolag eller tjänsteföretag

Dotterföretag som inte är värdepappersföretag, kreditinstitut, finansiella institut, fondbolag eller tjänsteföretag konsolideras i koncernbokslutet som intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden. Sådana dotterföretags senaste resultaträkning och balansräkning eller ett sammandrag av dem skall fogas till moderföretagets verksamhetsberättelse, om de inte annars offentliggörs i Finland eller dotterföretaget inte är av ringa betydelse på det sätt som avses ovan i avsnitt 4.

7 Undantag

På ansökan av moderföretaget kan Finansinspektionen av särskilda skäl bevilja undantag från denna föreskrift enligt bestämmelserna i 31 och 39 § kreditinstitutslagen.

8 Ikraftträdande

Föreskriften träder i kraft den 30 juni 1998, och den tillämpas första gången vid upprättandet av koncernbokslutet för 1998.

Bilaga I Scheman för uppställning av koncernresultaträkning och koncernbalansräkning

Bilaga II Noter till koncernbokslutet